

Dr. Erkan DUYMAZ

ULUSLARARASI ANAYASACILIK
Anayasa Hukuku Perspektifinden
Uluslararası Düzenin Anayasalaşması

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MODERN ANAYASACILIKTAN ULUSLARARASI ANAYASACILIĞA

I. “ESKİ ANAYASALAR” - MODERN ANAYASALAR.....	19
A. Anayasa Kavramı.....	20
B. “Eski Anayasalar”: <i>Politeia, Constitutio, Lois fondamentales du royaume</i>	24
C. Anayasacılık ve Modern Anayasalar	27
a. Modern bir kavram olarak anayasacılık ve anayasa	28
b. Modern anayasacılık ile “eski anayasacılık” arasındaki ilişki	40
i. Sınırlı iktidar düşüncesi ve bireysel özgürlüklerin korunması.....	41
ii. Doğal hukuk, sözleşmecî doktrinler ve toplum sözleşmesi olarak anayasa	45
II. MODERN ANAYASACILIK VE EGEMENLİK KAVRAMININ DÖNÜŞÜMÜ	51
A. Modern Anayasacılığın Konusu Olarak Modern Devlet	51
B. Siyasi İktidarın Kaynağı Olarak Anayasa.....	56
III. MODERN ANAYASACILIKTA ERKLER AYRILIĞI VE HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ	60
A. Siyasi İktidarın Sınırlandırılması Tekniği Olarak Erkler Ayrılığı	60
B. Siyasi İktidarın Meşruluk Kaynağı Olarak Hukukun Üstünlüğü....	67
IV. MODERN ANAYASACILIKTA YENİ GELİŞMELER.....	74

A. Çok Merkezli/Düzeyle ve “Yeni” Anayasacılığa Geçiş.....	75
B. Anayasaların Uluslararasılaşması	78
V. ANAYASACILIĞIN ULUS-DEVLET ÖTESİNE GEÇİŞİ	83
A. Uluslararası Örgütler, Ulusal Anayasalar ve Anayasal Özerklik.....	84
B. Uluslararası Hukukun Normlar Hiyerarşisi ile Tanışması	91
C. İnsan Haklarının Uluslararasılaşması	93
VI. ULUSLARARASI ANAYASACILIĞIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ.....	96
A. Ulus-ötesi Anayasacılık ve Uluslararası Anayasacılık.....	97
B. Anayasa Çoğulculuğu, Çok Düzeyli Anayasacılık ve Uluslararası Anayasacılık	105

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI DÜZENİN ANAYASALAŞMASI

I. KÜRESELLEŞME VE ULUSLARARASI ANAYASACILIK.....	114
A. Küreselleşme, Anayasalaşma ve Anayasacılık.....	114
B. Uluslararası Hukuktaki Parçalanma ve Anayasalaşma	122
II. ULUSLARARASI ANAYASACILIK EKOLLERİ.....	134
A. Kozmopolitizm ve Kant’ın “Ebedi Barış” İdeali.....	136
B. Viyana, New Haven ve Uluslararası Toplum Ekolleri.....	143
III. ÇAĞDAŞ ULUSLARARASI ANAYASACILIK YAKLAŞIMLARI	148
A. Deskriptif, Normatif ve Stratejik yaklaşımlar	150
B. Bütüncül Yaklaşımlar ve Mikro Anayasalaşma Tezleri	151
C. Toplumsal, Kurumsal ve Normatif Anayasacılık Yaklaşımları	153
a. Teubner ve toplumsal anayasacılık	154
b. Kurumsal anayasacılık yaklaşımları	157
i. Uluslararası toplumun anayasası olarak Birleşmiş Milletler Şartı	157
ii. Dünya Ticaret Örgütü ve Uluslararası Çalışma Örgütü..	161
c. Normatif anayasacılık yaklaşımları	164

IV. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNUN ANAYASALAŞMASI.....	172
V. AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN ANAYASA İDDİASI	182

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ULUSLARARASI ANAYASACILIĞIN
SORGULANMASI

I. ULUSLARARASI ANAYASACILIĞIN DEMOKRASİ VE DEMOKRATİK MEŞRUIYET SORUNU.....	196
A. Uluslararası Anayasacılıkta Kurucu iktidar Sorunu	197
B. Uluslararası Anayasacılıkta Demokrasi Sorunu	214
a. Demokrasi sorununun genel çerçevesi	214
b. Demokrasi sorununun iki boyutu.....	218
c. Kozmopolit demokrasi.....	223
d. Müzakereci, katılımcı, itirazcı demokrasi modelleri	231
C. Demokratik Meşruiyete Alternatif Yaklaşımlar.....	241
a. Değerlere ve insan haklarına dayalı meşruiyet	242
b. Uluslararası insan hakları mahkemelerinin meşruiyet arayışı.....	249
i. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bölgeselliğe dayalı meşruiyet arayışı	250
ii. Amerikalıların uluslararası İnsan Hakları Mahkemesinin evrenselliğe dayalı meşruiyet arayışı.....	255
II. ULUSLARARASI ANAYASACILIKTA ERKLER AYRILIĞI.....	264
III. ULUSLARARASI ANAYASACILIKTA HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ.....	276
IV. ULUSLARARASI ANAYASACILIKTA İNSAN HAKLARININ KORUNMASI	285
SONUÇ	297
KAYNAKÇA.....	309